

til 1ste Mai og derefter ere fuldstændig frie for Skolegang i de 5 Sommermaaneder, medens til Gjengæld den yngste Klasse om Sommeren skulde have 5 Dages Undervisning. Dette er, som man vil se, en Gaaden hen mod det rette Maal, men Bestemmelsen er dog i flere Henseender utilstrækkelig. Skal overhovedet noget Tilfredsstillende udrettes i denne Retning, tør jeg sætte det som den første Betingelse, at det kan og maa gaa op for Landalmuen i det Hele, at der her er et Punkt, hvorpaa den maa vende sine Bestræbelser, og at det maa blive klart for dem, at det ikke paa nogen Maade er forvarligt at anvende ikke blot de ældste, men ogsaa de yngste Børn paa forskjellig Maade til forskjellige Arbejder, saaledes at Undervisningen derved aldeles forsvømmes. Kommer denne Anskuelse ikke frem hos Landalmuen, betragter jeg det som et af de sørgeligste Tegn med Hensyn til Undervisningens Fremgang her i Landet. Deraf følger ikke, at man skal opstille saa store Fordringer, at de blive altfor vanskelige at opfylde, men det tror jeg med Nødvendighed maa fordres, at der findes en daglig Undervisning Sted for de ældste Klasser gennem det hele Winterhalvaar. Det har jo været et meget omstridt Spørgsmaal, om man ikke skulde kunne lade dette Winterhalvaar begynde først med 1ste November og vare til 1ste Mai, og der er visnok ogsaa Grunde, som kunne forstås, hvorfor man har kæmpet saa varmt og stærkt for denne Oktober-Maaned, ligesom det jo ogsaa har vist sig, at det største Antal Udeblivelser falder paa denne Maaned. Jeg vil hertil sige, at, ihvorvel jeg mener, at 7 Maanedere ikke er Mere, end hvad der i og for sig kan ønskes, saa er jeg for Dvrigt overbevist om, at 6 Maaneders Skolegang med daglig Undervisning, forudsat at den Bøjselse maatte have vundet forholdet Styrke, at man kun af tvingende Grunde kunde holde Børnene borte fra Skolen, vilde være langt gavnligere end den nuværende Tilstand. Jeg vilde derhos anse det for ønskeligst, at disse Børn kom til at møde i Skolen een Gang om Ugen i Sommertiden. Hvad de lavere Klasser angaar, veed jeg ikke rettere, end at disse bør have daglig Undervisning om Som-

meren — om dette skulde være 5 eller 6 Dage om Ugen, er naturligtvis ikke afgjørende —, og at det Samme maatte ønskes om Vinteren, og man maa her lægge Mærke til, at der netop for disse yngre Klassers Bedkommende ikke er nogen synderlig Vanskelighed tilstede med Hensyn til Lærerne; thi der er her ikke Spørgsmaal om at bibringe Børnene Kundskaber paa samme Maade som de Børn og altsaa heller ikke om den dermed forbundne Anstrengelse. Det er en Beskæftigelse, som kan være baade oplivende og tiltalende, uden at dertil kræves de Betingelser, som fordres af den examinerede Skolelærer, saa at ogsaa Andre end disse fortræffelig kunne præstere, hvad der i saa Henseende ønskes.

Jeg kommer nu til et Punkt, som maa siges at være den forreste Plet i det hele Skolevæsen, nemlig Spørgsmaalet om Udeblivelser og det dermed forbundne Spørgsmaal om Mulktering. Hvad først Udeblivelserne angaar, kan jeg her efter de anførte Kilder meddele den mærkelige Oplysning, at Antallet af Udeblivelsedage for Skolebørn i det Hele udgjør ikke mindre end 25 pCt. af den hele Skoletid. Af disse 25 pCt. ere kun omtrent 6 pCt. Udeblivelse paa Grund af Sygdom — om denne Grund just altid er tilstrækkelig sikker, skal jeg lade staa hen —, og der bliver altsaa 18—19 pCt. tilbage for Udeblivelser, som det hedder af „anden lovlig Grund“ og „uden lovlig Grund“, og da der i Virkeligheden ikke er noget skarpt Skjelnemærke mellem disse to Kategorier, er jeg overbevist om, at en Mængde af de Udeblivelser, som anføres under den 1ste, virkelig hører hjemme under den 2den, og det tør vist derfor siges, at det er en høist ubehagelig Tilstand. Naar Skoledagenes Antal er blevet indskrænket til 123 Dage for hvert Barn i Almindelighed, bliver det unegtelig et sørgeligt Resultat, naar Antallet, som det har vist sig i 1867, ikke har været mere end i Gjennemsnit 94 Dage. I Dvrigt er det naturligvis en Selvfølge, at der møder store Forskjelligheder mellem de forskjellige Steder. Saaledes er Gjennemsnitsantallet for Svendborg og Belle Amt 109, hvormod det for Hjørring Amt kun er 71, og naar man nu erindrer, at Gjennemsnittet for eet Amt atter er Gjennemsnittet